

HESNA'NIN GÜNAHI

Buket Uçar

■ “İyi dayanıyor bunca şeye. Aklını nasıl oynatmıyor şaşıyorum.”

“Dünya telaşı ne de ağırılmış!”

“Günahları ağır basıyor bence.”

Duyuyordu. “Hesna'nın günahı” diye ortalıkta dolanıyordu. Akla gelmedik şeyler onun başına geliyordu. Dudaklar oynamasa da zamane dedikodusu, parmakların ucundaydı. Ellerindeki telefon Hesna yanıyor, Hesna sönüyordu.

Günah, aklına düştükçe bir teneke su kaynardı içinde.

Söylenenleri duymazdan gelirdi. Yerinde duramazdı böyle zamanlarda, kendini durduramazdı. Eteğinin ucu belinde, pijaması dizlerinde, kolları dirseklerinde sabahın ilk ışıklarından gece yarısına kadar işin peşinden koşardı. Yaşlanmış bir telaş vardı tavırlarında. O durursa dünya dururdu. Çocukları büyümeyi bırakır, dört duvar kendini evin içine bırakır, bedeni nefes almayı bırakır sanırdı. Hiç durmayacak gibi çalışır, sanki hiç ölmeyecek gibi. Yarın ölecek gibi yarılır toprak önüne, sevdiklerini bir bir içine alır. Kendisini de yarın ölecek sanır.

Ölümü küçücükten tanır Hesna. Hatırladıkça boğazına patatesler tıkanır.

Elinden tutup kaldırırdı içinden kendisini, bir çocuğun ağıtını susturur gibi aç adam doyurur gibi sevinirdi kendisine evrilirken. Hasta bir mahluku iyi etmiş gibi. Severdi kuşları, çiçekleri, insanları... En çok insanları severdi. Yaradandan ötürüydü sevgisi. Gönül tokluğuna severdi. Yine de affedemezdi kendisini. Yaradan'ın ellerine kendisini bırakır, verdiği sadakaların arkasına sığınırdı.

“Oğlu da bir baltaya sap olamadı.”

“Günah be garibe!”

“Hesna’nın bunda ne günahı ne?”

Bunları duyduka içinde yanan tenekenin altına, bir kucak çalı itilirdi.

Oğlunun yaşitları yuvalarını çoktan kurmuş, içine ikişer üçer direklerini bile dikmişlerdi. İşleri ellerinde, düzenleri yerindeydi. Olur tabii, az buçuk kusurları da olurdu ama ana babalarının üstünden gitmişlerdi. Ne yaptıysa da oğlunu bir baltaya sap edememiş, oğlu sap gibi ortalarda kalivermişti.

“Kızın olsun, gözünde yaşın olsun. Gülmeyince gülemiyor işte insan.”

“Allah yardımcıısı olsun.”

Kız evlenip gitmiş, çocuğu olmuştu. Çocuğunun elini tutup tutup kaç kere valiziyle gelir gider olmuştu. İki sokak ötede otururdu kızını elinde valiziyle gördükçe Hesna’nın yüreği yerinden hoplardı. Kızının doğuştan bir gözü kapalıydı. Açıktı aslında da perdeler geriliydi önünde. Mavi mavi bakardı. Koca koca. Aldanmışlardı bakışlarına. Sokakta saklambaç oynarlarken fark etmişti çocuklar. Tek gözünü kapatıp saymaya başlayınca parlamışlardı üstüne. Başına toplanınca anlamışlardı. Kızı ortaya alıp muştı verir gibi Hesna’ya anlatmışlardı. Derdi azmış gibi, bu derdini de yüklemişti diğerlerinin yanına. Geç kalmışlardı tedavi için, farkına varamamışlardı. İlk isteyene de vermişti kızını. Gidip gelmelerini de onun günahından bilirdi konu komşu. Günahını bilirlermiş gibi. Kimselere bildirmezdi günahını. Kimseciklere demezdi. Demedikçe dokuz sayısı bir eşek yüküyle çarpılır, kıyır kıyır keserdi içini. Hesna’nın günahı...

Çiçekler yetiştiriyordu camın önünde, camgüzelleri. Gelecek günlere. İki fincanı gözüyle camın önüne diziordu. Bilmediği türkülerle yudumluyordu kahvesini. Yudumlanmış gibi yapıyordu. Kocası hiç duymadığı sözler söylüyordu ona. Duyuyormuş gibi gülümsüyordu. Yüzü güldükçe ruhu genceliyordu. Sarmaşıklar, duvarlara sarıyordu. İki başlarına kalacakları günlere çeyiziydi saksılardaki toprak, toprağa bohçalı çiçekler. İlk isteyeniydi kocası. Köyden kimse gelmemişti onu istemeye. Haber bile göndermemişlerdi. Köyden şehre göçtükten birkaç sene sonra çıkmıştı nasibi. Verivermişlerdi. Kötü söz bilmezdi kocası ama tatlı dilli de değildi. İşten gelince kapıda Hecaz’dan gelmiş gibi karşılardı onu. Huzur olsundu, önceliği buydu. İsterdi ki uğrun bir bakış atsın kendine ya da tatlı bir söz etsin. Bir günden bir güne “Öte git!” dememişdi kocası ona. Dememişdi ama kaç kere iki çocuğunu da alıp babasının evine çevirmişti yönünü. Şımarıklık etmişti. Şımarmamış, şımartılmamıştı daha önce. “Gel!” denilsin istemişti belki de. Şımartılsın istemişti.

“Kocası da Allah adamı mübarek, onun günahından adamın da beli doğrulamıyor.”

“Allah iyileri yazsın yazımıza komşular!”

Komşuların her birinin ağzından başka bir şey çıkardı. Günah, diye diye se-
vapları yorarlardı. Biri birine inansa kendi dediği yalan olurdu. Herkes kendi
dediğine inanırdı, Hesna hepsine.

Ağlardı Hesna. Tahtını yapıp bahtını yapamadığı kızına, bir baltaya sap ola-
mayan oğluna, ortalıkta seyip gezen torununa... İştten çıkmayan ellerine,
koşmaktan aşınmış dizlerine, kapı dışarıya uzanacak vakti olmayan başına
ağlardı. Durduk yere ağlamayı ayıp sayar bahane arardı ağlamalarına. Zaman
kollardı ağlamak için. Bir cenazede ölenden çok ölen günlerine, dinleneme-
yen yüreğine, konu komşunun kendisine uzanan diline ağlardı. Gelin çıkan
kız kendisi gibi, kızını evden çıkarır gibi ağlardı geline. “On beşli” türküsüne
göbek atacak bir sebep buldukları gibi en kıpırdak türkülerin nakaratına göz-
yaşını bırakıverirdi o da.

“Anam, ne bitmez çilesi var. Biri gitmeden biri geliyor başına.”

“Yazılından da sual olunmaz ki.”

Günahı yerinden oynardı yazılan deyince. Bir kucak odun yanardı içinde, pa-
tatesler dört yerinden çatlardı.

Aklına geldikçe ellerini, elleri işteyse kafasını, kafası işteyse gözlerini şöyle
bir kaldırır. Allah’a yalvarırdı. En çok o inanıyordu Allah’a. Dua etmek en çok
onun içinden geliyordu. En çok o korkuyordu Allah’tan. “Ben kulun değil mi-
yim? Affet beni de artık.” Sabrı kalmadıkça, işler sarpa sardıkça Allah’a ileni-
yordu. Müsrif dili, gönlünde barındırdığı iyilikleri israf ediyordu.

Başına gelenleri ağırlamasını da uğurlamasını da bilirdi ancak bir kula bu ka-
dar da bela yazılmazdı. Kimine göre günahları ağır geliyordu, kendisince ya-
zılan geliyordu başa. Yazılana karşı gelmek haşa onun işi değildi. Bile bile gel-
mişti bu dünyaya, unuttuklarını yaşamaya. Yazanın vardı bir bildiği mutlaka
ama şu el âlemin lafi da olmasa! Günahlarını sırtlanıp taşıyordu taşımaya da
sarf edilen sözler yüreğine günahlarından daha ağır basıyordu.

“Bitmedi anam bacım, çeke çeke bitiremedi. Hiç mi yüzü gülmez insanın!”

“Allah yardım etsin. Yerinde olmak istemezdim.”

Sustu. Yatırlar gezdi, adaklar adadı. Olmadı. Sustu. Çoluğa çocuğa şekerler da-
ğıttı. Olmadı. Sustu. Kıldığı şükür namazlarının rekâtlarını sayamadı. Olmadı.
Sustuğu dilinde kaldı, tuttuğu elinde. Yuttuğu boğazını tıkadı. Alnına yazma
üstüne yazmalar çattı. Kara yazmalarla kara yazısını kapattı.

Kırk yıllık günahı vardı başına musallat.

Alnındaki kırışıkların arası satır satır çizili, yüreği kırk yerinden düğümlü
Hesna’nın. Gözleri yedi yerinden bereli bakıyor. Bir kulun başına gelebilecek
ne varsa kırışıklarının arasına saklı. Nabzı varla yok arası. Sayılı günleri kırk
yerinden bölünüp çoğalıyor ömründe. Bilinmez sırlarla yaralı vakti. Öncekiler
kabuk bağlamadan yeni yaralarla açılıyor yeni günleri. Bir ilmeği olsa hayatın,

ucundan tutup çeker, kendisini bile hayattan sökerdi.

Yutkunduğu günahı vardı Hesna'nın.

Yıllar önce, daha küçücükken, ayağına taş gelip kırılmıştı ayağı. Gerçi bu başkasının günahıydı. Komşunun oğlu taşlamıştı onu tarlanın ortasında. Bunu duyan köylüler üzülmüş ama en çok sevinmişti. Tarlaya gitmeyecek bir kişi, bütün çocukları oyalayabilirdi. Dokuz yaşında çocuk demeyip kucaklarındaki, eteklerindeki çocukları Hesna'ya emanet edip yazının yüzüne gittiler. Hesna çocuk. Ayağı kırık Hesna'nın. Akıl edecek akılları mı yoktu, Hesna'nın aklından şüpheleri mi bilinmez. Yanına yöresine bırakılan dokuz çocuğa ne yedireceğini düşündü. Akıllı yeni eren ne kadar düşünebilirse o kadarlık düşündü. Büyüklerin umduğu kadar değil Yaradan'ın sunduğu kadardı akıllı. Portakal ağaçlarının altında bir teneke vurdu ocağa, altına çalı çırpı sürdü. Yorgun bir ateş parladı tenekenin altında. Tenekenin yarısına kadar patates, ağzına kadar su doldurdu. Kırıkçı Sami, "Ağır kaldırma, basma ayağının üstüne." demişti. Yerde kendini sürüye sürüye, suyu kerniple devire devire yaptı işi. Tenekeye dolarken su yoruldu. Çocuklar sabredemedikçe o da sabredemedi. Yarı pişik yarı diri soydu soydu verdi patatesi ellerine. Eli eremeyenin ağzına tepti. Yiyen uyudu, yiyen uyudu. Çok sürmeden o da uyudu. Ne de olsa çocuktu.

Her uyandığında dokuz anayla musalla taşındaki dokuz çocuğa ağlar Hesna.

İlk düğme böyle kopmuştu döşünden. İman tahtasına hep kötü hâllerini yazıyordu melekler. Yolu ne kadar uzatmaya çalışsa da kestirmeden günaha çıkıyordu. Küçücük yaşta, ömrünün başında, okul çağında, günah yazılmayacak yaşta bulaşmıştı günaha. Büyüdükçe dolandılar boynuna. Hatırladıkça çoğaldılar.

"Hesna'nın evini su başmış."

...

"Evini pireler basmış Hesna'nın. Pire için yorgan yakmış."

...

"Kedisi sakat kalmış Hesna'nın."

"Dokuz canlı değil miydi o? Ah o Hesna'nın günahı yok mu!"

"Haciz gelmiş Hesnaların evine duydunuz mu?"

...

"Kocası Hesna'nın üstüne varmış. Gözünün yaşı sümüğüne karışmış kadının."

...

"Hac kuraları belli olmuş. Sıra onlara gelmeden yine dolmuş."

"Mahalleden gitmeyen kalmadı Kâbe'ye. Bunların günahı ne çokmuş."

"Atanamayan mü'min olmuş bunlar."

“Anam bacım, şeytan bile bunları çağdırmaya tenezzül etmiyor.”

...

Dünyaya sığmasa da içine sığdırdığı dünyalar vardı. Her bir dünyadan ayrı günah toplardı. Çektikçe çekerdi Hesna, sesini çıkarmazdı. Acının tadı vardı onda mutluluğun acısı. Üç günde tamamlanırdı mutluluğu, acısı ebedi kalırdı. Kursağında mutluluk kalıntıları vardı.

Her bir dünyadan ayrı ayrı dokuz çocuğu uğurlardı.

“Duydunuz mu? Evi yanmış Hesna’nın!”

“Evlerden irak! O da mı geldi başına?”

Ezberlediği bütün acıları unuttu Hesna. Söylediği ninnileri, saksıdaki çiçekleri, pencerenin önündeki fincanları unuttu. Çiçekleri sulamayı unuttu, bohçasında kurudu çiçekler. Evini saran sarmaşıklar duvara gömüldü. Dört elle sarıldığı hayatta ikinci el hayalleri alt üst oldu. Alt dudağı bir tarafa güldü, üst dudağı bir tarafa. Hesna, bundan sonra hep güldü. Yüce Mevla, en sonunda onun da yüzünü güldürdü!

“Hesna aklını oynatmış!”

“Bu kor, akıl mı kor adamın başında?”

“Ne yapıyormuş yerinden oynayan akıyla?”

“Önüne çıkan tenekeleri parçalıyormuş. Musluğun başına oturmuş, aktıkça vuruyormuş suya. Patateslere kibrit çalıp yakıyormuş,”

“Günah kız! Patates yakılır mı? Yazık”

“Ona günah yok artık.”